
TRANSKRIPT PRILOGA „PREKOBROJNI GRAĐANI“, EMITOVANOG U DNEVNIKU RTS, 21.02.2011.

PREKOBROJNI GRAĐANI

Više od dve hiljade građana u Srbiji živi bez ličnih dokumenata. Nevladine organizacije ponudile predlog zakona koji bi pojednostavio procedure naknadnog upisa u matične knjige rođenih. U Vladi kažu da bi to dovelo u pitanje verodostojnost svih dokumenata čija su osnova upisi u matične knjige.

Bez ličnih dokumenata, u Srbiji živi više od dve hiljade građana, uglavnom raseljenih sa Kosova i Metohije, ili stanovnika siromašnih naselja. U izveštaju o napretku Srbije, Evropska komisija ukazuje na to da još nije uveden pojednostavljen postupak za priznavanje pravnog subjektiviteta i naknadno upisivanje u matične knjige.

Ivane Stanković, Davora Raka, Milana Markovića, Svetozara Čiplića i Saše Jankovića

Pravno nevidljivi, odnosno, oni koji nisu upisani u matične knjige rođenih, u najvećem broju su Romi, ali ne samo oni. Mnogi, zbog migracija, nemaju lična dokumenta.

"Nekada, da biste se upisali, treba da donesete i do 16 različitih dokumenata, ne uzimajući uopšte u obzir da li su to lica koja žive u nelegalnim naseljima, da nemaju sposobnost da putuju, nekada su generacijski neupisani", kaže Ivana Stanković iz nevladine organizacije "Praksis".

"U trenutku kada ne mogu da ispune te zakonske uslove, koji su vrlo rigidni, oni ostanu bez mogućnosti da budu upisani u matične knjige", objašnjava Stankovićeve.

Za UNHCR osnovni problemi jesu kompleksne procedure i pravne praznine u zakonodavstvu.

"Mi smo u saradnji sa OEBS-om, našim pravnim partnerom "Praksisom", Centrom za unapređenje pravnih studija, ponudili vlastima jedno rešenje - to je model zakona o pravnom subjektivitetu, koji predviđa pojednostavljene procedure, da se reši u vrlo kratkom periodu problem pravno nevidljivih lica", ističe Davor Rako iz UNHCR-a.

Ministarstvo protiv promene upisa

Promena sistema upisa u matične knjige bila bi opasna i dovela bi u pitanje bezbednost i verodostojnost svih dokumenata čija osnova jesu upisi u matične knjige, upozoravaju u Ministarstvu za državnu upravu i lokalnu samoupravu, u čijoj je nadležnosti upis u matične knjige rođenih.

Ministar Milan Marković kaže da, iako je pritisak da se takav zakon usvoji dostigao jako visoku tačku, da Ministarstvo za ljudska i manjinska prava da predlog da zakon prođe Skupštinu, njemu to deluje apsolutno nemoguće.

"I bez obzira na tu hajku koja se vodi i temu koja se diže, ja ne verujem da će ikada iko u Srbiji usvojiti takav zakon, odnosno, da će EU dozvoliti da mi usvojimo takav zakon, jer bi to bila praktično rupa i verovatno bi bio azil za mnoge koji beže od zakona", ističe ministar Marković.

Ministar za ljudska i manjinska prava Svetozar Čiplić kaže da je to ministarstvo dobilo predlog, odnosno, model zakona i dodaje da će ga to ministrastvo, zajedno sa kolegom Milanom Markovićem i stručnim službama, razmotriti.

Čiplić dodaje da će se razmotriti da li je tekst predloga podoban da reši problem sa kojim se suočavaju pravno nevidljive osobe i Republika Srbija.

Janković: Postojeći zakon nije prepreka

Ombudsman kaže da dosadašnja praksa nije pokazala da je zakon prepreka ostvarivanju prava tih ljudi.

"Možemo objektivno postaviti pitanje da li su službenici uradili i rade li ono što treba da rade, da se po postojećem zakonu ostvare prava", kaže zaštitnik građana Saša Janković.

Janković ističe da na kraju opet trpe ljudi koji nemaju pravni subjektivitet.

"Dok država razmišlja jedno, oni drugo, ali to razmišljanje ne može ići u nedogled s jedne strane, a sa druge strane ne može se stalno ići iz promene zakona u promenu zakona, a da niko za to nema odgovornost", ističe zaštitnik građana.

Zaštitnik građana smatra da su konkretne akcije organa uprave izostale, iako je problem pravno nevidljivih lica odavno uočen i konstatovan u mnogim izveštajima.

Transkript preuzet sa adrese:

<http://www.rts.rs/page/stories/ci/story/124/%D0%94%D1%80%D1%83%D1%88%D1%82%D0%B2%D0%BE/846268/%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%98%D0%BD%D0%B8+%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%92%D0%B0%D0%BD%D0%B8.html>

Transkript je dostupan i putem sledećeg skraćenog linka: <http://bit.ly/fx1BLO>